

SÁMIID RIEKKASEARVI
Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Månadsbrev Borgemánnu ● Bårggemánnu ● Mietske ● Augusti 2009

Svenska Samernas Riksförbund, Magasinsgatan 7, 903 27 UMEÅ, tel. 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post ssr@sapmi.se

Konvention mellan Sverige och Norge om gränsöverskridande renskötsel

Styrelsen har på sitt sammanträde 2009-08-17 diskuterat den planerade gränsbeteskonventionen. Sedan ärendet diskuterades på Landsmötet i somras har egentligen inget hänt. Regeringarna i Sverige och Norge har fortfarande inte fastställt något datum för signering av konventionen. För att förbereda en kommande remissbehandling av konventionen så bör dock alla samebyar som är berörda, i den mån som de inte redan gjort detta, redan under hösten informera sig om konventionen samt att ta ställning till de förändringar som rör den egna samebyn.

Styrelsen vidhåller sitt tidigare ställningstagande d v s att SSR endast skall ta ställning till konventionen på en övergripande nivå med bland annat beaktande om hur konventionen påverkar samiska rättigheter. Alla enskilda samebyar som är berörda måste själva ta ställning till hur de s k områdesprotokollen påverkar dem.

Från SSR har vi de senaste åren haft ett flertal informationsmöten om konventionen, trots detta så finns det sannolikt fortfarande ett informationsbehov. Kansliet förbereder just nu en kort sammanfattning av konventionen som kan delas ut till medlemmar i samebyarna. Kansliet kommer också under hösten att, via våra jurister, erbjuda viss rådgivning till enskilda samebyar som önskar klargörande om hur konventionen kommer att påverka dem. Tveka inte att ta kontakt med kansliet om ni har frågor. Våra regionala representanter i styrelsen är självklart även de resurspersoner om ni vill diskutera konventionsfrågor.

Rovdjursfrågan

Inom SSR pågår ett intensivt arbete i rovdjursfrågan. För närvarande pågår sammanställning och analys av den kartläggning som gjorts under våren och sommaren av Mirja Lindberget och Nila Jannok när det gäller förluster av renar som orsakas av rovdjur. Resultaten kommer att spridas till allmänhet och ansvariga myndigheter i förhoppning att uppnå förståelse för rennäringens situation.

SSR avser att arbeta både nationellt och internationellt i rovdjursfrågan. Måndag den 31 augusti presenterar vi vår syn propositionen En ny rovdjurspolitik vid miljö- och jordbruksutskottets möte i Stockholm där vi kommer att fokusera på frågan om toleransnivåer och

rovdjursersättningen. Den 1-3 september finns vi i Bryssel för att träffa EU-parlamentet för att bland annat redovisa Sveriges rovdjurspolitik och förhållningssätt till rennäringen.

Kansliet har varje vecka kontakt med Jordbruksdepartementet om rovdjursersättningen. Vi har med skärpa framfört kraven på att återställa ersättningen till minst den nivå som gällde förra året. Enligt den information vi har fått kommer ett besked i frågan inom två veckor. Vi tror dock att det beslut som kommer inte kommer att motsvara våra förväntningar. Det är inte osannolikt att den ersättning som kommer att beslutas blir i form av en anslagskredit på en mindre del av de åskade 16 miljonerna. Vi återkommer med nytt besked så fort vi har något att berätta.

VindRen

Seminarium 1 om samråd som planerats till den 8-9 oktober i Sorsele utgår och kommer att förflyttas till början av nästa år. Anledningen är att vi behöver mer tid för att bearbeta den information som vi hittills samlat in. SSR:s interna VindRengrupp som består av John Kuoljok, Sirges, Åsa Baer, Vilhemina södra och Rickard Åström, Handölsdalen har haft ett första möte för att diskutera det utkast till manual som finns. De utgör vår expertgrupp inom SSR i vindkraftsfrågan och kommer att finnas med under VindRen som bollplank i projektet.

Förstudie Näringsutveckling i Sápmi

SSR och högskolan i Harstad, Norge, genomför under hösten en förstudie för att analysera strategier när det gäller att bygga upp egna varumärken av samiska produkter. Ett 20-tal samiska företagare i Sverige och Norge kommer att intervjuas om hur de marknadsför och säljer sina varor och tjänster. Det långsiktiga målet är att hitta gemensamma varumärken för produkter som säljs i hela Sápmi.

Förstudie Djurhälsa på ren

SSR deltar i SLU:s förstudie under hösten om Djurhälsa på ren. Syftet med förstudien är att ta fram olika modeller för att säkerställa djurhälsa och välfärd genom att dels kartlägga nuläget när det gäller den veterinära kompetensen och ansvaret för ren och hur man inom

rennäringen upplever behovet av veterinär kompetens. Seminarier för renägare planeras under oktober månad.

Affärsrådgivning till samiska näringsföretag

Från och med 1 september kan SSR i samarbete med ALMI Nord företagspartner och Vattenfall inlandskraft erbjuda affärsrådgivning till samiska näringsföretag.

Den person ni skall vända er till för affärsrådgivning är Dan Abrahamsson. Dan kommer att ha sitt kontor på ALMI Nord Företagspartner i Luleå, Köpmangatan 42.

Dan kan besöka den som önskar i hemmet, men kommer även att delta på informationsträffar om affärsutveckling som anordnas runt om i Sápmi under hösten, se www.sapmi.se. Verksamheten pågår i första hand till och med 31 december 2009. Ansökan om ett flerårigt projekt med affärsrådgivning kommer att utarbetas under hösten. Dan presenterar sig på nästa sida och kan nås på telefon 070-554 9000 eller på mejladress dan@sapmi.se.

Samverkansprojekt med LRF

Samebyarna Ran, Vapsten, Malå och Maskaure har ingått i ett samarbete med LRF som avser renbetning på åkermark. Syftet med samarbete är att hitta former att bedöma eventuella skador och framförallt att hitta former för dialog med markägare. Under projektet kommer flera träffar att ske för att lära känna varandra bättre och förstå varandras näringar.

Ordförandekonferens

Den planerade ordförandekonferens kommer, som tidigare meddelats, att genomföras den 28 – 29 september. Konferensen genomförs i Stockholm och kommer att ha flera intressanta föredragshållare. Mer information kommer inom kort i en särskild inbjudan.

Turistprojekt

Våra planer på ett flerårigt turistprojekt går vidare. Vi har nu erhållit besked från Region Västerbotten, Länsstyrelsen i Norrbotten samt Landstinget i Norrbotten gällande medfinansiering. Tillsammans med de beslut vi sedan tidigare erhållit innebär detta att ca halva finansieringen nu är på plats. Resterande finansiering söker vi via EUs strukturfonder. Beslut om detta kommer i december. Går allt bra så har vi från och med januari i så fall ett treårigt projekt med en budget på ca 10 miljoner kronor.

Fullsatt och väntelista!

SSR:s och STR-T:s gemensamma konferens som hölls helgen 22-23 aug blev en succé! Konferensen som hölls på Camp Ripan i Kiruna blev fullsatt, så vi fick ha en väntelista. Över 80 personer deltog på konferensen där vi diskuterade bl a makt, demokrati och jämställdhet. En mailinglista skapades, där kan den som vill var med, även de som inte var med på konferensen. Västerbotten.

Ett kort referat av konferensen i Kiruna kommer att finnas på regeringens hemsida under ”MR-aktuellt.”

Om vi beviljas nya projektpengar från Ungdomsstyrelsen är vår ambition är tillsammans med STR-T och ev andra nationella minoritetsorganisationer arrangera en liknande konferens under 2011.

Nästa steg i projektet är att både SSR och STR-T:s styrelse kommer gå en jämställdhetsutbildning. Under SSR:s styrelsemöte som hålls i oktober kommer styrelsen få en föreläsning om Elsa Laula (1877-1931), bördig från Vaptens sameby som redan 1904 var med och startade lapparnas Centralförbund i Västerbotten. Anne Wuolab håller i föreläsningen.

På bilden syns Sara Larsson 32 år som varit jämställdhetsansvarig i Sametingets föregående styrelse samt Linda Ylivainio, 33 år, kommunalråd Övertorneå kommun. De hade ett gemensamt samtal på scenen om den politiska maktens dimensioner. Foto: SSR/STR-T.

Kvinnors företagande

SSR har beviljats medel från Landsbygdsprogrammet för att utveckla samiska kvinnors företagande. Därför söker vi företag som drivs av kvinnor och som har ambitionen att utveckla sitt företag. Vill du enskild, konfidentiell företagsrådgivning av företagscoach Pia Huuva hör av dig direkt till henne: piahuuva@hotmail.com eller ring 070-671 11 05 eller 0927-32077. Pia kommer att varva enskild rådgivning med inspirationsföreläsningar på olika orter i Sápmi i höst. Tärnaby 16/9., Malå 17-18/9, Gällivare 29/9, Övre Soppero 20/9, Kiruna 1/10, Östersund 5 o 7/10, Funäsdalen 6-7/10, Arvidsjaur 12/10. Vill du veta mer kontakta Ellacarin 090-14 11 82, 070-362 04 78. Läs mer på www.sapmi.se, klicak på Kvinnors företagande.

Biebmulinjen på Samernas

Det finns fortfarande platser kvar till den 1-åriga Biebmulinjen (mat) vid Samernas Utbildningscentrum i Jokkmokk. Inga förkunskaper krävs. Intresserad? Ta kontakt med Utbildningscentrum 0971-44 000

Kontaktuppgifter till styrelsen

Sameföreningarna Victoria Gällman Harnesk, 070-223 56 10,
victoria@vhjoj.se

Norra Norrbotten Gudrun Kuhmunen, 070-374 81 05,
gudrun.kuhmunen@same.net

Södra Norrbotten Brita Stina Sjaggo 070-33 99 575,
britastinasjaggo@gmail.com

Västerbotten Åsa Larsson, 070-254 33 56,
asa.larsson@same.net

Jämtland Mattias Åhrén 0047-47 37 91 61,
mattias.ahren@saamicouncil.net

Skogsbyarna Patrik Lundgren, 070-225 80 73

Jenny Wik Karlsson heter jag som skall arbeta som vikarierande jurist här på SSR. Jag är 37 år och bosatt i Umeå där jag har min familj. Min senaste arbetsplats var på Länsstyrelsen i Jämtland där jag arbetade bland annat med markupplåtelse på renbetesfjällen. Jag tycker att det skall bli otroligt spännande och givande att få jobba här på SSR.

Jag är uppvuxen i Stockholm men har bott i Umeå sedan 18 års ålder med undantag för de nästan två åren i Östersund. Jag har rötter i Vilhelmina Norra sameby, där min mormor är uppvuxen.

Ni är välkomna att höra av er till mig om ni har funderingar och frågor som ni behöver hjälp med, 090-14 11 83, 072-202 12 00 eller jenny@sapmi.se.

Hej Jag heter **Dan Abrahamsson** och är 56 år är sambo bosatt i Piteå och har 2 barn från mitt tidigare äktenskap . Mina barn är samer liksom min ex hustru som kommer från Gällivare Skogssameby där jag har hjälpt till i renskötseln de senaste 15 åren i mån av tid.

Är infödd Pitebo och har arbetat med affärsutveckling, marknadsföring och försäljning hela mitt yrkesverksamma liv. Jag har en marknadsekonom utbildning i grunden och har arbetat på Telia samt senast på Nordisk mobiltelefoni Sverige AB. Jag har också arbetat utomlands i Indien, Kenya, Kina samt även i Slovenien.

Från 1 september 2009 kommer jag att arbeta som affärsutvecklare för Almi Sapmi projektet som drivs av SSR och Almi.

Jag har ett stort intresse för samisk kultur och näringar och kommer att åka runt till samebyarna och presentera mig under hösten.

Om ni har några frågor eller affärs idéer som ni vill testa av eller hjälp med så ring eller kontakta mig så bokar vi ett möte så snabbt som möjligt. All information som ni lämnar till mig är givetvis helt konfidentiell.

Kontakt uppgifter :

Dan Abrahamsson

Magasinsgatan 7

903 27 Umeå

Telefon: +46 90 14 11 82

Fax: +46 90 12 45 64

Mobil: +46 70 5549000

Mail: dan@sapmi.se

Några av de möten SSR deltar i under september

- 1 sept. Dan Abrahamsson börjar arbeta som affärsutvecklare. (se presentation)
- 2 sept. Bryssel. Sameseminarium i Bryssel. Anders Blom, LarsAnders Baer och Peter Sköld, professor CESAM, Umeå universitet håller ett gemensamt seminarium i Bryssel för EU-parlamentariker.
- 4 sept Nationella sektorsrådet för skogliga frågo
- 7 sept. DO inbjuder till konferens om den nya diskrimineringslagstiftningen i Luleå
- 8 sept. Beslut om vilken stad i Sverige som blir Kulturhuvudstad 2014. Valet står mellan Lund och Umeå. Juryn besökte Umeå 23-24 aug. SSR, Sametinget , Sähkö -Umeå sameförening medverkade vid juryns besök.
- 21 sept Möte med Sveaskog i Stockholm
- 28-29 sept Ordförandekonferens för samebyordföranden, Stockholm
- 12-13 okt Starta-egget kurs i Arvidsjaur. Mer information på www.sapmi.se

Storsatsning på SMAKLUST och Region Sápmi! SMAKLUST 21-23 augusti, Tantålund, Stockholm

Smaklust är nordens största matmässa för matproducenter som arbetar hantverksmässigt. Industrimat är bannlyst på mässan.

Renlycka arrangerade Region Sápmi för att presentera det bästa från Sápmis matproducenter. Anledningen var att hela mässan som anordnades utomhus i tält var uppdelad i olika regioner (län) i Sverige. Sápmi byggde upp storlávun för att skapa en speciell samisk miljö. Smaklust hade ca 100 000 besökare.

Åtta samiska matförädlingsföretag ställde ut och hade försäljning av sina produkter, allt från Suovas, torkat renkött, gravat renkött, älgkött, björnkött, renkorv, rökt fisk, samiskt bröd, örter och bärsylter. Region Sápmi inhytte också en restaurang med alkohl rättigheter.

Varje heltimme gjordes en presentation på Region Sápmis egen scen. Jojk med samiska artister, matdemo och presentation av matföretagarna och mycket annat.

Vid öppnandet av Smaklust höll Sametingets vice ordförande Stefan Mikaelsson ett mycket bra och inspirerande tal om Samernas som urfolk och samisk mattradition.

Ingrid Pilto från Gans sameby och Ammarnäs tog tre silvermedaljer i SM för mathantverk. För produkterna

varmrökt röding, inlagd saltbörting (öring) och torkat reninnanlår.

Samiskt Informationscenter var medarrangör till Region Sápmi och hade information om samer och samisk kultur för allmänheten.

På utsidan anordnades lassokastning och andra aktiviteter.

Huvudarrangör var Eldrimner, Nationellt resurscentrum för mathantverk.

Utställare Region Sápmi

c/o Sápmi, Jokkmokk

Helena Länta, Per-Oddvar Hansen

Renköttprodukter, fisk m.m.

Vildmarksgott i Vindelfjällen, Ammarnäs

Ingrid Pilto

Renköttprodukter, fisk m.m.

Rensame, Kraddsele, Sorsele

Inger Hellman

Renköttprodukter

Katarina Rimpi Jokkmokk

Katarina Rimpi

Förädlade bär, örter, sylt, fisk, renkött m.m.

Skaltjes Renprodukter, Gällivare

Laila Spiik, Margareta Åstot,

Förädlade renköttprodukter, örter, m.m

Lena´s Segkakun, Ammarnäs

Erina Jonsson, Lena Berglund

Samiskt bröd

Idre Ren AB, Idre

Anneli Jonsson

Förädlade renköttprodukter samt fryst

Ola Skum, Ammarnäs

Restaurang med samiska specialitéer. Samarbete med

Sápmis Ambassadörsrestaurang Sjögräs i Stockholm.

Samiskt Informationscentrum

www.samer.se

Information om samisk kultur och samhälle.

I ungdomstältet

Marja Skum samt Anna Marja Kaddik, Ammarnäs

Ansvarig för Region Sápmi

Renlycka, Ol-Johán Sikku, 070-171 80 34,

ol-johan@renlycka.se

Mer bilder och information finns på www.renlycka.se

Ingrid Pilto

RENLYCKA
WWW.RENLYCKA.SE